

บทที่ 5

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในพื้นที่ตำบลบ้านต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- เพื่อศึกษาระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
- เพื่อศึกษาความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
- เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ความต้องการ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือตัวแทน และ อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในตำบลบ้านต้อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา จำนวน 260 คน

ผลการศึกษาแบ่งเสนอเป็น 5 ส่วน ดังนี้

- 5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- 5.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
- 5.3 ความรู้ ความเข้าใจของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
- 5.4 การรับรู้ข่าวสารของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
- 5.5 ปัญหาอุปสรรคของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด และอาชีพ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 260 ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	162	62.31
หญิง	98	37.69
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 40 ปี	53	20.78
40 - 60 ปี	165	64.71
มากกว่า 60 ปี	42	14.51
การศึกษา		
ประถมศึกษาตอนต้น	36	13.85
ประถมศึกษาตอนปลาย	55	21.15
มัธยมศึกษาตอนต้น	52	20.00
มัธยมศึกษาตอนปลาย	13	5.00
ประกาศนียบัตร, อนุปริญญา	50	19.23
ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	54	20.77
รายได้ต่อเดือน (บาท)		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	76	29.23
ประมาณ 5,000 - 7,000 บาท	57	21.92
ประมาณ 7,001 - 9,000 บาท	60	23.08
ประมาณ 9,001 - 10,000 บาท	20	7.69
มากกว่า 10,000 บาท	47	18.08

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n = 260)	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกรกรรม	108	41.54
ค้าขาย	37	14.23
รับจ้าง	62	23.85
รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ	45	17.31
อื่นๆ	8	3.08
จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด		
2 คน	48	18.46
3 คน	81	31.15
4 คน	67	25.77
5 คน	37	14.23
มากกว่า 5 คน	27	10.38

จากตาราง 1 กลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชาย ร้อยละ 62.31 เป็นหญิง ร้อยละ 37.69 ดังนั้นผู้ที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่จึงเป็นเพศชาย เพราะว่า ผู้ชายสามารถที่จะให้ข้อมูลมากกว่าผู้หญิง

มีอายุ ระหว่าง 40-60 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.71 รองลงมา มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ร้อยละ 20.78 มีอายุมากกว่า 60 ปี ร้อยละ 14.51

ส่วนใหญ่ มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 21.15 รองลงมา คือ ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 20.77 ส่วนมัธยมศึกษาตอนต้นคิดเป็น ร้อยละ 20.00 ประกาศนียบัตร/ อนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 19.23 ประถมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 13.85 และมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 5.00 ส่วนมากกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลาย เนื่องจากเป็นการศึกษาภาคบังคับ และอาชีพส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้น้อย โอกาสทางการศึกษาจึงค่อนข้างมีน้อย

ส่วนใหญ่ มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.23 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 7,001 - 9,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.08 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอื่นๆ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 5,000 - 7,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.92 มากกว่า 10,000 บาท

คิดเป็นร้อยละ 18.08, ระหว่าง 9,001 - 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.69 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท มากที่สุด โดยสามารถอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ รายได้ส่วนใหญ่จึงมาจากการขายผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับฤดูกาล จึงทำให้มีรายได้น้อย

ส่วนมากประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 41.54 รองลงมาคือ รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 23.85 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 17.31 ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 14.23 และอื่นๆ เช่น นักเรียน/นักศึกษา เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 3.08

สมาชิกในครัวเรือน ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 31.15 รองลงมาคือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.77 ส่วน 2 คน 5 คน และมากกว่า 5 คน คิดเป็นร้อยละ 18.46 14.23 และ 10.38

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามประเภทของแหล่งข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

แหล่งข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	158	60.77
วิทยุ	17	6.54
หนังสือพิมพ์	57	21.92
ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ	178	68.46
อื่นๆ	2	0.77

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ คิดเป็นร้อยละ 68.46 มากที่สุด รองลงมาคือ ได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 60.77 หนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 21.92 วิทยุ คิดเป็นร้อยละ 6.54 และอื่นๆ เช่น ทราบจากเพื่อนบ้าน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 0.77

เนื่องจากผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ ได้เข้ามามีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ หรือมีการประสานงานระหว่างประชาชนกับผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐมากขึ้น จึงทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐมากขึ้น

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามระดับของการได้รับข้อมูลข่าวสารของประชาชน เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

การได้รับข้อมูลของประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
มาก	63	24.23
ปานกลาง	141	54.23
น้อย	56	21.54

จากตารางที่ 3 พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 54.23 รองลงมาคือ ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 24.23 และประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 21.54 ตามลำดับ เพราะว่าส่วนใหญ่มีความสนใจเป็นบางครั้งตามที่ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาในชุมชน จึงทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามระดับการเข้าใจของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับความเข้าใจของประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
มาก	66	25.38
ปานกลาง	126	48.46
น้อย	68	26.15

จากตารางที่ 4 พบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ปานกลาง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.46 รองลงมาคือ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับ น้อย คิดเป็นร้อยละ 26.15 และประชาชนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 25.38

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามการใช้ประโยชน์จากลำน้ำแม่ต๋อมของประชาชน

การใช้ประโยชน์จากลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ใช้น้ำเพื่อการเกษตร	247	95.00
ใช้เพื่ออุปโภค-บริโภคในครัวเรือน	154	59.23
ใช้ทิ้งขยะมูลฝอย	3	1.15
ใช้เป็นทางระบายน้ำทิ้ง	5	1.92
ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	58	22.31
ใช้เป็นแหล่งทำการประมง	77	29.62
อื่นๆ	1	0.38

จากตารางที่ 5 พบว่า ประชาชนใช้น้ำเป็นแหล่งทำการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.00 รองลงมาคือ ประชาชนใช้น้ำเพื่ออุปโภค-บริโภคในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 59.23 ส่วนที่ ประชาชนใช้เป็นแหล่งทำการประมง คิดเป็นร้อยละ 29.62 ประชาชนใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 22.31 ประชาชนใช้เป็นทางระบายน้ำทิ้ง คิดเป็นร้อยละ 1.92 ประชาชนใช้เป็นแหล่งทิ้งขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 1.15 และอื่นๆ เช่น เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตเป็นน้ำประปา เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 0.38

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะได้รับประโยชน์จากลำน้ำแม่ต๋อมมากจากการใช้เป็นแหล่งทำการเกษตร รองลงมาเป็นการใช้น้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค การใช้น้ำเป็นแหล่งทำการประมง การใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ การใช้เป็นแหล่งระบายน้ำทิ้ง การใช้เป็นแหล่งทิ้งขยะมูลฝอย การใช้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และการใช้เป็นแหล่งน้ำดิบเพื่อผลิตเป็นน้ำประปา เป็นต้น

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามปัญหาด้านต่างๆ ของลำน้ำแม่ต๋อม

ปัญหาของลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาน้ำเสีย	171	65.77
ปัญหาน้ำท่วม	2	0.77
ปัญหาแหล่งน้ำคั่งเงิน	237	91.15
ปัญหาขาดแคลนน้ำ	25	9.62
ปัญหาอื่นๆ	1	0.38

จากตารางที่ 6 พบว่า ปัญหาแหล่งน้ำตื้นเงินมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.15 รองลงมา คือ ปัญหาน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 65.77 ส่วนปัญหาขาดแคลนน้ำ คิดเป็นร้อยละ 9.62 ปัญหาน้ำท่วม คิดเป็นร้อยละ 0.77 ปัญหาอื่นๆ เช่น สารเคมีตกค้าง การทับถมของดิน และปัญหาปริมาณสัตว์น้ำลดน้อยลง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 0.38

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามลำดับของปัญหาของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ติดกับลำน้ำแม่ต๋อม

ลำดับของปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาน้ำเสีย	24	9.23
ปัญหาน้ำท่วม	2	0.77
ปัญหาแหล่งน้ำตื้นเงิน	227	87.31
ปัญหาขาดแคลนน้ำ	7	2.69

ตารางที่ 7 พบว่า ประชาชนประสบปัญหาปัญหาแหล่งน้ำตื้นเงินเป็นลำดับที่ 1 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.31 รองลงมาคือ ปัญหาน้ำเสีย คือ 65.77 ส่วนปัญหาน้ำเสีย คิดเป็น ร้อยละ 9.23 ปัญหาน้ำท่วม คิดเป็นร้อยละ 0.77 และปัญหาขาดแคลนน้ำ คิดเป็นร้อยละ 2.69 ตามลำดับ เพราะปัญหาแหล่งน้ำตื้นเงินเป็นปัญหาที่ประชาชนได้เลือกเป็นลำดับที่มากที่สุด เพราะแหล่งน้ำในลำน้ำจะแห้งในฤดูแล้งไม่ค่อยจะมีน้ำมาก ส่วนปัญหาน้ำเสียนั้น เกิดจากมีสารเคมีหรือเศษขยะที่ประชาชนทิ้งลงในลำน้ำแม่ต๋อมจำนวนมาก ปัญหาน้ำท่วมส่วนมากมักจะเกิดในฤดูฝนจึงทำให้น้ำในลำน้ำแม่ต๋อมล้นจะท่วมบ้านเรือน ส่วนปัญหาการขาดแคลนน้ำนั้นมักจะเกิดขึ้นในฤดูแล้งซึ่งมีผลมาจากแหล่งน้ำตื้นเงินไม่มีน้ำใช้

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามแหล่งที่เป็นปัญหากับลำน้ำแม่ต๋อม

แหล่งที่เป็นปัญหากับลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัย	232	89.23
เกษตรกรรม	86	33.08
โรงงานอุตสาหกรรม	12	4.62
อื่นๆ	1	0.38

ตารางที่ 8 พบว่า แหล่งที่เป็นปัญหามลภาวะกับลำน้ำแม่ต๋อมได้แก่แหล่งที่อยู่อาศัยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.23 รองลงมาคือ จากแหล่งเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 33.08 จากโรงงานอุตสาหกรรม เช่น โรงงานทำลูกชิ้น เพราะมีโรงงานทำลูกชิ้นเพียงโรงงานเดียวที่อยู่ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.62 และอื่นๆ เช่น ฉีดยาฆ่าแมลง สารเคมีตกค้าง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 0.38 เพราะประชาชนที่อยู่อาศัยติดกับบริเวณแหล่งน้ำได้ทิ้งเศษขยะ และมีการรुकค้าที่อยู่อาศัยเข้าไปจึงทำให้แหล่งน้ำต๋อมแคบลงจึงให้น้ำไหลผ่านไม่สะดวก ส่วนด้านเกษตรกรรมโดย การนำสารเคมีฉีดพ่นในพื้นที่เกษตรกรรมจึงทำให้สารเคมีที่ตกค้างได้ไหลลงสู่ลำน้ำส่วนปัญหาจากโรงงานลูกชิ้นนั้นก็ เป็นปัญหาหนึ่งที่ต้องจะแก้ไข เพราะว่าได้ส่งผลกระทบต่อแหล่งน้ำโดยการนำน้ำที่สกปรก หรือ มีสารเคมีตกค้างทิ้งลงในลำน้ำแม่ต๋อมจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่จะทำให้ ลำน้ำแม่ต๋อมเกิดการเน่าเสีย

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อม

การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ขุดลอกลำน้ำ	208	80.00
สร้างเขื่อนกั้นน้ำ	192	73.85
สร้างฝายชะลอน้ำ	210	80.77
อื่นๆ	1	0.38

ตารางที่ 9 พบว่า การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมด้านการสร้างฝายชะลอน้ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.77 รองลงมา คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมด้านการขุดลอกลำน้ำ คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมด้านการสร้างเขื่อนกั้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 73.85 และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมด้านอื่นๆ เช่น พิธีบวชป่า และพิธีกรรมฝิขุนน้ำ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 0.38 ตามลำดับ เพราะการสร้างฝายชะลอน้ำ และการสร้างเขื่อนกั้นน้ำ จะทำให้กักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ตลอดทั้งปี ส่วนพิธีกรรมต่างๆ เช่น พิธีบวชป่า และพิธีกรรมฝิขุนน้ำ เนื่องจากชาวชนบทล้านนามีความผูกพันกับวิถีชีวิตเกษตรมาโดยตลอด ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การเกษตรดำรงอยู่ได้คือ น้ำ และมีความเชื่อว่าน้ำจะอุดมสมบูรณ์มีมากน้อยหรือฝนตกต้องตามฤดูกาลหรือไม่นั้น ผู้ที่บันดาลให้เกิดขึ้นคือ พลังเร้นลับเหนือธรรมชาติที่รวมเรียกกันว่า ฝิขุนน้ำ ส่วนการบวชป่า เป็นวิธีคิดและวิธีการปฏิบัติคล้ายคลึงกับพิธีสืบชะตาแม่น้ำ หรือคน ด้วยการต่ออายุให้เจริญยั่งยืนสืบไปตามคติความเชื่อ ส่วนที่มาของการบวชป่ามาจาก

วิธีการห่มจีวรให้กับต้นไม้เช่นเดียวกับการบวชพระ ส่งผลให้สถานภาพของคนและต้นไม้เปลี่ยนไปนับเป็นการนำความเชื่อทางศาสนามาประยุกต์ใช้ในการดูแลรักษาป่าต้นน้ำ

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามหน่วยงานที่เข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

หน่วยงานที่เข้ามามีบทบาท	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรอำเภอ/ตำบล	176	67.69
ชลประทาน	178	68.46
อบต.	220	84.62
อื่นๆ	2	0.77

ตารางที่ 10 พบว่า หน่วยงานที่เข้ามามีบทบาทมากที่สุด คือ อบต. คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมาคือ ชลประทาน คิดเป็นร้อยละ 68.46 ส่วนเกษตรอำเภอ/ตำบล คิดเป็นร้อยละ 67.69 และอื่นๆ เช่น ประมงจังหวัด และกำนัน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 0.77 แสดงว่า เจ้าหน้าที่ อบต. ได้เข้ามามีบทบาทในการประชาสัมพันธ์ หรือเข้าร่วมหรือให้ความรู้กับประชาชนในหมู่บ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมอย่างทั่วถึง ส่วนเกษตรอำเภอ/ตำบล ได้เข้ามาให้ความรู้ความเข้าใจในการทำเกษตรกรรมให้ประชาชนในหมู่บ้าน ส่วนชลประทานจังหวัด ได้เข้ามาช่วยในการควบคุมดูแลน้ำในบริเวณอ่างเก็บน้ำแม่ต๋อม และส่วนอื่นๆ เช่น การทำประมง โดยมิประมงจังหวัด ได้เข้าให้ความรู้เกี่ยวกับการทำประมง และกำนันก็ได้เข้ามามีบทบาทในการให้ความรู้แก่ประชาชน

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามระดับการมีความรักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อม

ระดับการมีความรักและหวงแหน	จำนวน	ร้อยละ
มาก	227	87.31
ปานกลาง	33	12.69

ตารางที่ 11 พบว่า ระดับการมีความรักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 87.31 รองลงมาคือ ระดับการมีความรัก และหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อมอยู่ในระดับ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 12.69 ส่วนการมีความรัก และหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อม น้อย และเฉยๆ

กลุ่มตัวอย่างได้มีความรัก และหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อมมาก เพราะลำน้ำแม่ต๋อมเป็นลำน้ำ ที่ให้ความสำคัญต่างๆ หลายด้านในการประกอบอาชีพ เช่น ประมง เกษตรกรรม อุปโภค-บริโภค เป็นต้น

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	116	44.62
ปานกลาง	106	40.77
น้อย	38	14.62

ตาราง 12 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 44.62 รองลงมาคือ ระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมอยู่ในระดับ ปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.77 ส่วนระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมอยู่ในระดับ น้อย คิดเป็นร้อยละ 14.62 และไม่เคยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมมาก เพราะกลุ่มตัวอย่าง มีความสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากจึงทำให้เกิดการรวมตัวหรือรวมกลุ่มกันเพื่อจะ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชนมากขึ้น

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ร่วมแรง ร่วมใจ	169	65.00
บริจาคเงิน	158	60.77
บริจาคอาหาร/น้ำ	66	25.38
อื่นๆ	12	4.62

ตารางที่ 13 พบว่า วิธีการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมแรง ร่วมใจกัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมาคือ การบริจาคเงิน คิดเป็นร้อยละ 60.77 ส่วน การบริจาคอาหาร/น้ำ คิดเป็นร้อยละ 25.38 และอื่นๆ เช่น ปลูกฝังเยาวชนในชุมชน ผู้นำชุมชนเข้าไปให้ความรู้แก่ชาวบ้าน ในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 4.62

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
ใส่ใจ รักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อม	227	87.31
มีเพื่อนบ้านชักชวน	55	21.15
มีความสมัครใจ มีเวลาว่าง	121	46.54
มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ	166	63.85
อื่นๆ	2	0.77

ตารางที่ 14 พบว่า ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการใส่ใจ รักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.31 รองลงมาคือ ผู้นำชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 63.85 ส่วนประชาชนที่เข้ามาด้วยความสมัครใจ มีเวลาว่าง คิดเป็นร้อยละ 46.54

มีเพื่อนบ้านชักชวน คิดเป็นร้อยละ 21.15 อื่นๆ เช่น เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาประชาสัมพันธ์ และประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมเอง เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 0.77

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามสาเหตุของการที่ไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

สาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมใน	จำนวน	ร้อยละ
การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ		
ไม่มีเวลาว่าง	172	66.15
ไม่ทราบข่าว	143	55.00
ไม่มีค่าตอบแทน	1	0.38
สุขภาพไม่อำนวย	97	37.31
ไม่มีเพื่อนบ้านชักชวน	4	1.54
อื่นๆ	2	0.77

ตารางที่ 15 พบว่า สาเหตุของการไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ คือ ไม่มีเวลาว่าง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.15 รองลงมาคือ ประชาชนไม่ทราบข่าว คิดเป็นร้อยละ 55.00 ส่วนสาเหตุที่ไม่เข้าไปร่วม เพราะเกิดปัญหาด้านสุขภาพไม่อำนวย คิดเป็นร้อยละ 37.31 สาเหตุที่ไม่เข้าไปร่วม เพราะไม่มีเพื่อนบ้านชักชวน คิดเป็นร้อยละ 1.54 และสาเหตุอื่นๆ เช่น เลี้ยงดูบุตร และทำงานบ้าน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 0.77 และไม่มีค่าตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 0.38

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	55	21.15
2 คน	83	31.92
3 คน	46	17.69
4 คน	32	12.31
มากกว่า 4 คน	15	5.77
ไม่มี	29	11.15

ตารางที่ 16 พบว่า จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่เข้าร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมจำนวน 2 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.92 รองลงมาคือ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 21.15 ส่วนจำนวน 3, 4 ไม่มี มากกว่า 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.69, 12.31, 11.15, 5.77 เพราะสมาชิกส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว ซึ่งเป็นตัวแทนของสมาชิกครอบครัวที่เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ บางครอบครัวก็ไม่เข้าไปร่วม เพราะว่า ไม่มีเวลาว่าง และสุขภาพไม่เอื้ออำนวย

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามสาเหตุที่ทำให้ลำน้ำแม่ต๋อมเกิดความขาดแคลนน้ำ

สาเหตุที่ทำให้ลำน้ำแม่ต๋อมเกิดความขาดแคลนน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
การเพิ่มขึ้นของประชากรในตำบลบ้านต๋อม	25	9.62
การตัดไม้ทำลายป่าต้นน้ำ	220	84.62
สภาพอากาศที่แห้งแล้งทำให้น้ำมีน้อย	202	77.69
อื่นๆ	4	1.54

ตารางที่ 17 พบว่า สาเหตุที่ทำให้ลำน้ำแม่ต๋อมเกิดความขาดแคลนน้ำ เพราะการตัดไม้ทำลายป่าต้นน้ำ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.62 รองลงมาคือ สภาพอากาศที่แห้งแล้งทำให้น้ำมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 77.69 ส่วนการเพิ่มขึ้นของประชากรในตำบลบ้านต๋อม คิดเป็นร้อยละ 9.62 และอื่นๆ เช่น การขยายตัวของชุมชน แหล่งน้ำตื้นเขิน เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 1.54

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามการแก้ไขปัญหากิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

การแก้ไขปัญหากิจกรรมต่างๆ ใน การอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ได้	258	99.23
ไม่ได้	2	0.77

ตารางที่ 18 พบว่า ความสามารถในการแก้ไขปัญหากิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมได้ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 99.23 และไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหากิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมได้ คิดเป็นร้อยละ 0.77 เพราะว่า ประชาชนจะได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำร่วมกัน

ตารางที่ 19 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามการปฏิบัติตนในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

การปฏิบัติตนในการอนุรักษ์ ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงลำน้ำแม่ต๋อม	243	93.46
ไม่ทิ้งน้ำเสียในบ้านลงลำน้ำแม่ต๋อม	197	75.77
ใช้ปุ๋ยอินทรีย์	80	30.77
ทำบ่อพักน้ำเสียของโรงงาน	8	3.08

ตารางที่ 19 พบว่า การปฏิบัติตนในการที่ไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลง ลำน้ำแม่ต๋อม มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.46 รองลงมาคือ การปฏิบัติตนในการที่ไม่ทิ้งน้ำเสียในบ้านลงลำน้ำแม่ต๋อม

คิดเป็นร้อยละ 75.77 ส่วนการปฏิบัติคนในการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 30.77 และการปฏิบัติคนในการทำบ่อพักน้ำเสียของโรงงาน คิดเป็นร้อยละ 3.08

ตารางที่ 20 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามสาเหตุที่ทำให้ประชาชนยังทิ้งขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูลลงในลำน้ำแม่ຕ້ອມ

สาเหตุที่ทำให้ประชาชนยังทิ้งขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูลลงในลำน้ำแม่ຕ້ອມ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาความยากจน	4	1.54
ไม่มีความรู้	126	48.46
ความมั่งง่าย	248	95.38
ถูกระเบียบยังไม่เข้มงวด	191	73.46
อื่นๆ	3	1.15

ตารางที่ 20 พบว่า สาเหตุที่ทำให้ประชาชนยังทิ้งขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูลลงในน้ำแม่ຕ້ອມ เพราะเกิดจากความมั่งง่าย มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 95.38 รองลงมา คือ สาเหตุที่ทำให้ประชาชนยังทิ้งขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูลลงในน้ำแม่ຕ້ອມ เพราะถูกระเบียบยังไม่เข้มงวด คิดเป็นร้อยละ 73.46 ส่วนสาเหตุที่ทำให้ประชาชนยังทิ้งขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูลลงในน้ำแม่ຕ້ອມ เพราะไม่มีความรู้ คิดเป็นร้อยละ 48.46 สาเหตุที่ทำให้ประชาชนยังทิ้งขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูลลงในน้ำแม่ຕ້ອມ เพราะปัญหาความยากจน คิดเป็นร้อยละ 1.54 และสาเหตุอื่นๆ เช่น ไม่ทราบ ไม่มีที่ทิ้งขยะ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 1.15 ตามลำดับ

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างบางส่วนมีความมั่งง่ายในการทิ้งขยะมูลฝอยลงในลำน้ำเป็นจำนวนมาก ในหมู่บ้านหรือชุมชนมีถูกระเบียบยังไม่ค่อยที่จะเข้มงวดเท่าที่ควร และประชาชนในชุมชนบางส่วนยังขาดความรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาลำน้ำแม่ຕ້ອມ

ตารางที่ 21 แสดงจำนวน และร้อยละ จำแนกตามหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบริเวณลำน้ำแม่ต๋อม

หน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบริเวณลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยงานราชการ	2	0.77
ประชาชนในท้องถิ่น	20	7.69
หน่วยงานราชการและประชาชนในท้องถิ่นร่วมมือกัน	238	91.54

ตารางที่ 21 พบว่า หน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบริเวณลำน้ำแม่ต๋อม คือ หน่วยงานราชการและประชาชนในท้องถิ่นร่วมมือกัน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.54 รองลงมาคือ ประชาชนในท้องถิ่น คิดเป็นร้อยละ 7.69 ส่วนหน่วยงานราชการ คิดเป็นร้อยละ 0.77 เนื่องจากหน่วยงานราชการมีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกับประชาชนในชุมชนบ้านต๋อมในการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบริเวณพื้นที่ติดกับลำน้ำแม่ต๋อม เพราะหน่วยงานราชการมีหน้าที่ให้ความรู้ และประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนในชุมชนทราบถึงการมีส่วนร่วมว่า จะต้องมีส่วนร่วมอย่างไรถึงจะทำให้ทรัพยากรในชุมชนอุดมสมบูรณ์ตลอดไป เช่น การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ว่าจะต้องมีการอนุรักษ์อย่างไรถึงจะทำให้ชุมชนเป็นชุมชนสีเขียวเต็มไปด้วยแหล่งน้ำ ลำธาร ป่าไม้เขียวชอุ่ม รวมถึงหน่วยงานราชการเองก็ต้องร่วมมือกับประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เพราะว่าทรัพยากรในชุมชนไม่ใช่เป็นของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นของทุกๆ คนในหมู่บ้าน ดังนั้น ประชาชนรวมถึงหน่วยงานราชการจะต้องร่วมมือในการดำเนินการในการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำบริเวณลำน้ำแม่ต๋อม และทรัพยากรอื่นๆ

5.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในพื้นที่ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน ผลการศึกษามีดังนี้

ตารางที่ 22 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ในด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรักษาหรือ

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การรักษาหรือ	ระดับการมีส่วนร่วม								ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย				
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
1. ร่วมประชุมที่ชุมชนจัดขึ้น	29	11.15	110	42.31	96	36.92	25	9.62	1.55	0.82	ปานกลาง
2. ร่วมเสนอความคิดเห็นที่ชุมชนจัด ขึ้น	29	11.15	85	32.69	110	42.31	36	13.85	1.41	0.86	น้อย
3. ร่วมประชุมที่หน่วยงานรัฐจัดขึ้น	2	0.77	62	23.85	65	25.00	131	50.38	0.75	0.84	น้อย
4. ร่วมเสนอความคิดเห็นที่ หน่วยงานรัฐจัดขึ้น	0	0.00	49	18.85	58	22.31	153	58.85	0.60	0.79	ไม่เคย
5. ร่วมปรึกษากับเจ้าหน้าที่รัฐ	1	0.38	30	11.54	61	23.46	168	64.62	0.48	0.71	ไม่เคย
6. ร่วมปรึกษากับผู้นำชุมชน	29	11.15	145	55.77	68	26.15	18	6.92	1.71	0.75	ปานกลาง
7. ร่วมปรึกษากับเพื่อนบ้าน	49	18.85	170	65.38	38	14.62	3	1.15	2.02	0.62	ปานกลาง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 22 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรึกษาหารือ	ระดับการมีส่วนร่วม										ระดับการมีส่วนร่วม
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		ค่าเฉลี่ย	S.D	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
8. ร่วมปรึกษากับสมาชิกในครอบครัว	47	18.08	182	70.00	27	10.38	4	1.54	2.05	0.59	ปานกลาง
9. เคยมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น	22	8.46	114	43.85	63	24.23	61	23.46	1.37	0.94	น้อย
10. เคยมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์/มาตรการใช้น้ำ	7	2.69	53	20.38	72	27.69	128	49.23	0.77	0.87	น้อย
รวม									1.27	0.59	น้อย

ตารางที่ 23 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการประสานงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การประสานงาน	ระดับการมีส่วนร่วม										ระดับ การมีส่วนร่วม
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		ค่าเฉลี่ย	S.D	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
11. ติดต่อหน่วยงานของรัฐเพื่อ ขอความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ	29	11.15	110	42.31	96	36.92	25	9.62	1.55	0.82	ปานกลาง
12. ประสานงานด้านความร่วมมือ ระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชน	29	11.15	85	32.69	110	42.31	36	13.85	1.41	0.86	น้อย
13. ประสานงานด้านความร่วมมือกับ ประชาชนในชุมชนให้เกิดการทำงาน เป็นกลุ่มในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	2	0.77	62	23.85	65	25.00	131	50.38	0.75	0.84	น้อย
รวม									0.76	0.71	น้อย

ตารางที่ 24 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การดำเนินการ	ระดับการมีส่วนร่วม										ระดับ การมีส่วนร่วม
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		ค่าเฉลี่ย	S.D	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
14. เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ	65	25.00	122	46.92	56	21.54	17	6.54	1.90	0.85	ปานกลาง
15. ร่วมสำรวจแหล่งทรัพยากรน้ำ เพิ่มเติม	43	16.54	72	27.69	70	26.92	75	28.85	1.32	1.06	น้อย
16. ร่วมจัดสรรน้ำเพื่อใช้ในชุมชน	33	12.69	88	33.85	58	22.31	81	31.15	1.28	1.04	น้อย
17. ช่วยบริจาคทรัพย์สิน	82	31.54	138	53.08	28	10.77	12	4.62	2.12	0.77	ปานกลาง
18. ปฏิบัติตามกฎของท้องถิ่นในเรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	125	48.08	128	49.23	4	1.54	3	1.15	2.44	0.59	มาก
19. ร่วมกับคนในชุมชนขุดลอกลำน้ำ แหล่งน้ำ	91	35.00	128	49.23	30	11.54	11	4.23	2.15	0.78	ปานกลาง
20. นำน้ำที่ใช้แล้วกลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง	79	30.38	138	53.08	27	10.38	16	6.15	2.08	0.81	ปานกลาง
21. ร่วมปลูกต้นไม้เพื่ออนุรักษ์แหล่งน้ำ	107	41.15	127	48.85	19	7.31	7	2.69	2.28	0.72	มาก
รวม									1.95	0.64	ปานกลาง

ตารางที่ 25 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การรับผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม								ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย				
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
22. ใช้ประกอบอาชีพประมง	3	1.15	39	15.00	145	55.77	73	28.08	0.89	0.68	น้อย
23. ใช้น้ำเพื่อการเกษตร	193	74.23	45	17.31	15	5.77	7	2.69	2.63	0.72	มาก
24. ใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค	141	54.23	86	33.08	19	7.31	14	5.38	2.36	0.84	มาก
25. ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เช่น ตกปลา เล่นน้ำ	25	9.62	47	18.08	151	58.08	37	14.23	1.23	0.81	น้อย
26. ใช้เกี่ยวกับประเพณี เช่น ลอยกระทง	50	19.23	24	9.23	62	23.85	124	47.69	1.00	1.16	น้อย
รวม									1.62	0.40	ปานกลาง

ตารางที่ 26 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม										ระดับ การมีส่วนร่วม
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		ค่าเฉลี่ย	S.D	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
27. ประเมินความเหมาะสม/ผลของ กิจกรรมด้วยความคิดของตนเอง	44	16.92	141	54.23	45	17.31	30	11.54	1.77	0.87	ปานกลาง
28. ประเมินความเหมาะสม/ผลของ กิจกรรมกับเพื่อนบ้าน	41	15.77	154	59.23	34	13.08	31	11.92	1.79	0.85	ปานกลาง
29. ประเมินความเหมาะสม/ผลของ กิจกรรมของผู้นำชุมชน	31	11.92	121	46.54	55	21.15	53	20.38	1.50	0.95	ปานกลาง
30. ประเมินความเหมาะสม/ผลที่ได้รับ ของกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่รัฐ	6	2.31	26	10.00	56	21.54	172	66.15	0.48	0.77	ไม่เคย
รวม									1.38	0.69	น้อย

เมื่อพิจารณาจากการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า อยู่ในระดับน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการรักษาหรือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.27 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการประสานงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.76 และการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.38 ส่วนการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.95 และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.62

อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งที่ไม่เคยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ คือในด้านการรักษาหรือ ได้แก่ การไม่เคยร่วมเสนอความคิดเห็นที่หน่วยงานรัฐจัดขึ้น คิดเป็นร้อยละ 58.85 และการไม่เคยร่วมรักษาหรือกับเจ้าหน้าที่รัฐ คิดเป็นร้อยละ 64.62 เนื่องจากประชาชนในบ้านต่อมไม่ชอบที่จะแสดงความคิดเห็น และไม่เคยไปติดต่อกับหน่วยงานของรัฐเพื่อขอความอนุเคราะห์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต่อม จึงเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชนเท่านั้นที่จะคอยประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ เพื่อจะนำมาประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในชุมชนทราบทุกหมู่บ้าน ส่วนการมีส่วนร่วมในการประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยมีส่วนร่วม คือการประเมินความเหมาะสม/ผลที่ได้รับของกิจกรรมกับเจ้าหน้าที่รัฐ คิดเป็นร้อยละ 66.15 เพราะคิดว่า การติดตามประเมินผลควรเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชน ดังนั้น ประชาชนในชุมชนไม่เคยมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต่อมในด้านการประเมินผล

สรุปได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมมากในการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และประชาชนในตำบลบ้านต่อมที่อาศัยอยู่ติดกับลำน้ำแม่ต่อมสามารถที่จะเห็นความสำคัญของการดูแลรักษาทรัพยากรน้ำของลำน้ำแม่ต่อม โดยการที่ไม่ทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลลงไปแม่ น้ำ แต่ประชาชนยังให้ความสำคัญน้อยกว่าการมีส่วนร่วมในการรักษาหรือ ในด้านต่างๆ รวมถึงการประสานงานกับองค์กร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การรับผลประโยชน์ประชาชนในชุมชนมีการใช้ประโยชน์จากลำน้ำแม่ต่อมอย่างทั่วถึง การติดตามประเมินผลในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ประชาชนอาจคิดว่า การรักษาหรือ หรือการแสดงความคิดเห็นต่างๆ รวมถึงการประสานงานกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรจะเป็นหน้าที่ของผู้นำชุมชน หรือหน่วยงานราชการที่หน้าที่รับผิดชอบจะเป็นผู้ดำเนินการ จึงทำให้ประชาชนเข้าไปร่วมหรือเข้าไปมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำน้อย

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	จำนวน	%	จำนวน	%	ระดับความรู้ความเข้าใจ
1. การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เป็นการเก็บรักษาน้ำไว้เพื่อไม่ให้ใช้อย่างสิ้นเปลือง และมีใช้อย่างยั่งยืน	259	99.62	1	0.38	มาก
2. ลำน้ำแม่ต๋อมไม่มีวันหมดไป ไม่ต้องมีการอนุรักษ์	0	0.00	260	100.00	น้อย
3. การอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมในปัจจุบันจะทำให้มีลำน้ำแม่ต๋อมใช้ไปชั่วลูกชั่วหลาน	259	99.62	1	0.38	มาก
4. ไม่ควรทิ้งน้ำเสียจากบ้านเรือน/โรงงานลงสู่แม่น้ำ	260	100.00	0	0.00	มาก
5. น้ำที่ใช่แล้วจากครัวเรือนไม่สามารถนำมาใช้ต่อได้อีก	253	97.31	7	2.69	มาก
6. การทิ้งขยะมูลฝอยลงในลำน้ำทำให้ลำน้ำเน่าเสีย	259	99.62	1	0.38	มาก
7. คนในครอบครัวของท่านมีความห่วงใยในสภาพของลำน้ำแม่ต๋อม	260	100.00	0	0.00	มาก
8. การปลูกป่าต้นน้ำเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	260	100.00	0	0.00	มาก
9. การตัดไม้ทำลายป่าไม่ทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรน้ำ	259	99.62	1	0.38	มาก
10. การวางแผนปลูกพืชก่อนทำการเพาะปลูกเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ	235	90.38	25	9.62	มาก

ตารางที่ 27 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจของประชาชนใน การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	จำนวน	%	จำนวน	%	ระดับ ความรู้ความเข้าใจ
11. การกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำเป็น การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำวิธีหนึ่ง	237	91.15	23	8.85	มาก
12. ท่านไม่ชอบดูรายการเกี่ยวกับ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทาง สถานีโทรทัศน์/วิทยุ	233	89.62	27	10.38	มาก
13. การกักเก็บน้ำในฤดูฝนจะ สามารถลดปัญหาการขาดแคลนน้ำใน ฤดูแล้งได้	258	99.23	2	0.77	มาก
14. การสร้างฝายกักเก็บน้ำไม่ใช่ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	212	81.54	48	18.46	มาก
15. การสร้างอ่างเก็บน้ำเป็น การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ให้ประชาชน	260	100.00	0	0.00	มาก
16. การขุดสระเพื่อกักเก็บน้ำไว้ หลายๆ สามารถช่วยแก้ไขปัญหา การขาดแคลนน้ำได้วิธีหนึ่ง	255	98.08	5	1.92	มาก
17. การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเป็น งานของรัฐเท่านั้น	206	79.23	54	20.77	ปานกลาง
18. ประชาชนและหน่วยงานของรัฐ ควรช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	259	99.62	99.62	0.38	มาก
19. ทรัพยากรน้ำเป็นสิ่งสำคัญสูงสุด ต่อชุมชน	260	100.00	0	0.00	มาก
20. ความรู้ความเข้าใจในการ อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมีความสำคัญยิ่ง	260	100.00	0	0.00	มาก

จากตารางที่ 27 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเป็นการเก็บรักษาน้ำไว้เพื่อไม่ให้ใช้อย่างสิ้นเปลือง และมีใช้อย่างยั่งยืน การอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต่อมในปัจจุบันจะทำให้มีลำน้ำแม่ต่อมใช้ไปชั่วลูกชั่วหลาน ไม่ควรทิ้งน้ำเสียจากบ้านเรือน/โรงงานลงสู่แม่ น้ำ การทิ้งขยะมูลฝอยลงในลำน้ำทำให้ลำน้ำเน่าเสีย คนในครอบครัวมีความห่วงใยในสภาพของลำน้ำแม่ต่อม การปลูกป่าต้นน้ำเป็นการช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การตัดไม้ทำลายป่าไม่ทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรน้ำ การสร้างอ่างเก็บน้ำเป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำให้ประชาชน และหน่วยงานของรัฐควรช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรน้ำเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดต่อชุมชน และความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 การกักเก็บน้ำในฤดูฝนจะสามารถลดปัญหา การขาดแคลนน้ำในฤดูแล้งได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.99 การขุดสระเพื่อกักเก็บน้ำไว้หลายๆ สามารถช่วยแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำได้วิธีหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.98 น้ำที่ใช้แล้วจากครัวเรือนไม่สามารถนำมาใช้ต่อได้อีก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.97 การกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำวิธีหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.91 การวางแผนปลูกพืชก่อนทำการเพาะปลูกเป็นการลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.90 การสร้างฝายกักเก็บน้ำไม่ใช่การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.82

ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลาง โดยเข้าใจว่า การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำเป็นงานของรัฐเท่านั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.79

ประชาชนกลุ่มตัวอย่าง มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับน้อย โดยเข้าใจว่า ลำน้ำแม่ต่อมไม่มีวันหมดไปไม่ต้องมีการอนุรักษ์ เนื่องจากคนแต่ละคนแก้มักจะมีความเชื่อว่าน้ำออกมาจากขุนเขาที่มีเทวดาอยู่จึงทำให้น้ำจะไม่มีวันหมดไปจึงมีการเลี้ยงฝิต้นน้ำ ถ้าไม่เลี้ยงฝิต้นน้ำแล้ว จะทำให้เกิดน้ำท่วมในหน้าฝน และทำให้เกิดฤดูแล้งไม่มีน้ำกินน้ำใช้ ควรจะต้องมีการบวชป่าเพื่อทดแทนป่าที่ถูกทำลายแล้ว จึงนับว่าเป็นความเชื่อของคนที่ได้สืบต่อกันมานาน

5.3 ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ โดยการให้คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดได้ 0 คะแนน คะแนนเต็ม 20 คะแนน เมื่อนำมาเทียบเกณฑ์ระดับคะแนนได้ดังนี้

ตารางที่ 28 ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

คะแนนความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	จำนวน (n = 260)	ระดับ
(17-20 คะแนน)	214	มีความรู้มาก
(8-16 คะแนน)	46	มีความรู้ปานกลาง
(0-7 คะแนน)	0	มีความรู้น้อย

ตารางที่ 29 ทดสอบคะแนนการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ โดยแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการรักษาหรือของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับความรู้ความเข้าใจ	การมีส่วนร่วมในการรักษาหรือ			t-test	Sig
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D		
ความรู้มาก	214	1.27	0.58	0.06	.95
ความรู้ปานกลาง	46	1.27	0.66		

จากการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการรักษาหรือของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.27

H0: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการรักษาหรือของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่แตกต่างกัน

H1: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการรักษาหรือ ของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำแตกต่างกัน

จะเห็นว่า ค่า t-test = 0.06, Sig = .95 หมายความว่า ผลการทดสอบ ยอมรับ H0: ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 30 ทดสอบคะแนนการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ โดยแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการประสานงานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับความรู้ความเข้าใจ	การมีส่วนร่วมในการประสานงาน			t-test	Sig
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D		
ความรู้มาก	214	0.78	0.72	0.91	.36
ความรู้ปานกลาง	46	0.67	0.65		

จากการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการประสานงานของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.78 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประสานงานของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.67

H0: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการประสานงานของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของไม่แตกต่างกัน

H1: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการประสานงานของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของแตกต่างกัน

จะเห็นว่า ค่า T-Test = 0.91, Sig = .36 หมายความว่า ผลการทดสอบ ยอมรับ H0: ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจต่างกันแต่มีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการประสานงานไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 31 ทดสอบคะแนนการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ โดยแสดงค่าเฉลี่ย และค่าเฉลี่ยมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับความรู้ความเข้าใจ	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ			t-test	Sig
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D		
ความรู้มาก	214	1.93	0.63	0.78	.44
ความรู้ปานกลาง	46	2.01	0.72		

จากการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินการของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.01 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.93

H0: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการดำเนินการของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของไม่แตกต่างกัน

H1: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการดำเนินการของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของแตกต่างกัน

จะเห็นว่า ค่า T-Test = 0.78, Sig = .44 > หมายความว่า ผลการทดสอบ ยอมรับ H0: ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการดำเนินการไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 32 ทดสอบคะแนนการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ โดยแสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับความรู้ความเข้าใจ	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์			t-test	Sig
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D		
ความรู้มาก	214	1.62	0.40	0.14	0.89
ความรู้ปานกลาง	46	1.63	0.45		

จากการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการรับผลประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.62

H0: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการรับผลประโยชน์ของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของไม่แตกต่างกัน

H1: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการรับผลประโยชน์ของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของแตกต่างกัน

จะเห็นว่า ค่า T-Test = 0.14, Sig = .89 หมายความว่า ผลการทดสอบ ยอมรับ H0: ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 33 ทดสอบคะแนนการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ โดยแสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับความรู้ความเข้าใจ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล			t-test	Sig
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D		
ความรู้มาก	214	1.37	0.70	0.77	.44
ความรู้ปานกลาง	46	1.46	0.69		

จากการศึกษาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการประเมินผลของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.46 รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.37

H0: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการประเมินผลของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของไม่แตกต่างกัน

H1: คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการประเมินผลของความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของแตกต่างกัน

จะเห็นว่า ค่า T-Test = 0.77, Sig = .44 หมายความว่า ผลการทดสอบ ยอมรับ H0: ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจต่างกันมีคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการประเมินผลไม่แตกต่างกัน

5.4 การรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ตารางที่ 34 คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการปรึกษาหารือ จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ	การมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
การรับรู้ข่าวสารมาก	63	1.64	0.65
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	141	1.24	0.55
การรับรู้ข่าวสารน้อย	56	0.94	0.94

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.64 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.24 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.94

ตารางที่ 35 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประชาชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	14.911	7.456	25.00***
ภายในกลุ่ม	257	76.631	.298	
รวม	259	91.542		

หมายเหตุ *** $p \leq .001$

จากตารางที่ 34 และตารางที่ 35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการรับรู้ข่าวสาร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับของการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้านการประมงหรือ

ระดับการรับรู้ข่าวสาร	การรับรู้ข่าวสารมาก	การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	การรับรู้ข่าวสารน้อย
การรับรู้ข่าวสารมาก	-	.41***	.70***
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง		-	.29***
การรับรู้ข่าวสารน้อย			-

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Post Hoc test จำแนกตามระดับของการรับรู้ข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมในการประมงหรือหาด้วยสูตร LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากมีส่วนร่วมในการประมงหรือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากมีส่วนร่วมในการประมงหรือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำปานกลางมีส่วนร่วมในการประมงหรือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากกว่าจะมีส่วนร่วมในการประมงหรือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 37 คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบในด้านการประมง จำแนกตามระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	การมีส่วนร่วมในการประมง		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
การรับรู้ข่าวสารมาก	63	1.15	0.73
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	141	0.73	0.70
การรับรู้ข่าวสารน้อย	56	0.39	0.41

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.15 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.73 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.39

ตารางที่ 38 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการประสานงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประชาชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	17.423	8.712	20.04***
ภายในกลุ่ม	257	111.744	.435	
รวม	259	129.167		

หมายเหตุ *** $p \leq .001$

จากตารางที่ 37 และตารางที่ 38 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมในการประสานงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการประสานงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 39 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้านการประสานงาน

ระดับการรับรู้ข่าวสาร	การรับรู้ข่าวสารมาก	การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	การรับรู้ข่าวสารน้อย
การรับรู้ข่าวสารมาก	-	.43***	.76***
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง		-	.34***
การรับรู้ข่าวสารน้อย			-

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Post Hoc test จำแนกตามระดับของการรับรู้ข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมในการประสานงาน หาด้วยสูตร LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากมีส่วนร่วมในการประสานงานมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากมีส่วนร่วมในการประสานงานมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำปานกลางมีส่วนร่วมในการประสานงานมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากกว่าจะมีส่วนร่วมในการประสานงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 40 คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบในด้านการดำเนินการ จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
การรับรู้ข่าวสารมาก	63	2.25	0.68
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	141	1.89	0.60
การรับรู้ข่าวสารน้อย	56	1.75	0.61

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.25 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.89 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75

ตารางที่ 41 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประชาชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.519	4.260	11.07***
ภายในกลุ่ม	257	98.881	.385	
รวม	259	107.400		

หมายเหตุ *** $p \leq .001$

จากตารางที่ 40 และตารางที่ 41 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 42 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้านการดำเนินการ

ระดับการรับรู้ข่าวสาร	การรับรู้ข่าวสารมาก	การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	การรับรู้ข่าวสารน้อย
การรับรู้ข่าวสารมาก	-	.36***	.50***
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง		-	.14
การรับรู้ข่าวสารน้อย			-

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Post Hoc test จำแนกตามระดับของการรับรู้ข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ทาด้วยสูตร LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากมีส่วนร่วมในการดำเนินการ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ และ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำปานกลางมีส่วนร่วมในการดำเนินการมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากกว่ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 43 คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบ ในด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรน้ำ	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
การรับรู้ข่าวสารมาก	63	1.67	0.38
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	141	1.66	0.44
การรับรู้ข่าวสารน้อย	56	1.49	0.30

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.67 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.49

ตารางที่ 44 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประชาชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	1.287	.643	4.04*
ภายในกลุ่ม	257	40.975	.159	
รวม	259	42.262		

หมายเหตุ * $P < .05$ มีความต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 43 และตารางที่ 44 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 45 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้านการรับผลประโยชน์

ระดับการรับรู้ข่าวสาร	การรับรู้ข่าวสารมาก	การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	การรับรู้ข่าวสารน้อย
การรับรู้ข่าวสารมาก	-	.01	.18*
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง		-	.17***
การรับรู้ข่าวสารน้อย			-

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Post Hoc test จำแนกตามระดับของการรับรู้ข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หาด้วยสูตร LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .05$ และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำปานกลางมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อยอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากกว่าจะมีส่วนร่วมในการประสานงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 46 คะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมของผู้ตอบในด้านการประเมินผล จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
การรับรู้ข่าวสารมาก	63	1.78	0.83
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	141	1.27	0.60
การรับรู้ข่าวสารน้อย	56	1.23	0.58

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.78 รองลงมาคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.27 และกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.23

ตารางที่ 47 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประชาชน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	13.183	6.592	15.15***
ภายในกลุ่ม	257	111.855	.435	
รวม	259	125.038		

หมายเหตุ *** $P \leq .001$

จากตารางที่ 46 และตารางที่ 47 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการรับรู้ข่าวสารแตกต่างกันมีระดับการมี

ส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 48 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้านการประเมินผล

ระดับการรับรู้ข่าวสาร	การรับรู้ข่าวสารมาก	การรับรู้ข่าวสารปานกลาง	การรับรู้ข่าวสารน้อย
การรับรู้ข่าวสารมาก	-	.51***	.55***
การรับรู้ข่าวสารปานกลาง		-	.04
การรับรู้ข่าวสารน้อย			-

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Post-Hoc test จำแนกตามระดับของการรับรู้ข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หาดด้วยสูตร LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับ การรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ แต่ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำปานกลางมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการรับรู้ข่าวสารน้อย

ตารางที่ 49 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการรักษาหรือด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การมีส่วนร่วมในการรักษาหรือ		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
เกษตรกร	108	1.13	0.46
ค้าขาย	37	1.14	0.55
รับจ้าง	62	1.26	0.62
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	45	1.75	0.61
อื่นๆ	8	1.06	0.82

จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.06

ตารางที่ 50 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Mean Square	F
ระหว่างกลุ่ม	13.16	4.00	3.29	10.70***
ภายในกลุ่ม	78.39	255.00	0.31	
รวม	91.54	259.00		

หมายเหตุ *** $P \leq .001$

จากตารางที่ 49 และตารางที่ 50 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพของประชาชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.001

ตารางที่ 51 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้านการปรึกษาหารือ

อาชีพ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
เกษตรกร	-	-.009	-.13	-.61***	.07
ค้าขาย		-	-.12	-.60***	.20
รับจ้าง			-	-.48***	.20
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ				-	.68***
อื่นๆ					-

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Post Hoc test จำแนกตามอาชีพในการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือหาด้วยวิธี LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือมากกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทุกกรณี

ตารางที่ 52 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการประสานงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การมีส่วนร่วมในการประสานงาน		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
เกษตรกรรม	108	0.55	0.62
ค้าขาย	37	0.84	0.62
รับจ้าง	62	0.78	0.72
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	45	1.21	0.73
อื่นๆ	8	0.58	0.75

จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.21 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.55

ตารางที่ 53 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการประสานงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Mean Square	F
ระหว่างกลุ่ม	14.74	4.00	3.68	8.21*
ภายในกลุ่ม	114.43	255.00	0.45	
รวม	129.17	259.00		

หมายเหตุ : * $P < 0.05$ = มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 52 และตารางที่ 53 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมในการประสานงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพของประชาชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการประสานงานเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 54 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้านการประสานงาน

อาชีพ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
เกษตรกร	-	-.29*	-.23*	-.67***	-.04
ค้าขาย		-	.06	.37*	.25
รับจ้าง			-	-.44***	.20
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ				-	.63***
อื่นๆ					-

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Post Hoc test จำแนกตามอาชีพในการมีส่วนร่วมในการประสานงาน หาด้วยวิธี LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการประสานงานมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วม

ในการประสานงานมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการประสานงานมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการประสานงานมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการประสานงานมากกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ ทุกกรณี

ตารางที่ 55 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
เกษตรกรรม	108	2.01	0.54
ค้าขาย	37	1.62	0.68
รับจ้าง	62	1.87	0.64
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	45	2.28	0.61
อื่นๆ	8	1.33	0.81

จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำพบว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.28 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.33

ตารางที่ 56 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Mean Square	F
ระหว่างกลุ่ม	12.92	4.00	3.23	8.72*
ภายในกลุ่ม	94.48	255.00	0.37	
รวม	107.40	259.00		

หมายเหตุ : * $p < 0.05$ = มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 56 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพของประชาชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 57 การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้านการดำเนินการ

อาชีพ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
เกษตรกร	-	.39***	.14	-.27*	-.68
ค้าขาย		-	-.25*	-.66***	.29
รับจ้าง			-	-.41***	.54*
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ				-	.95***
อื่นๆ					-

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Post Hoc test จำแนกตามอาชีพในการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ หารด้วยวิธี LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการดำเนินการมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการดำเนินการมากกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ ทุกกรณี

ตารางที่ 58 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
เกษตรกร	108	1.61	0.46
ค้าขาย	37	1.66	0.55
รับจ้าง	62	1.62	0.62
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	45	1.62	0.61
อื่นๆ	8	1.06	0.82

จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพค้าขายมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.66 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.06

ตารางที่ 59 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Mean Square	F
ระหว่างกลุ่ม	0.06	4.00	0.02	0.09
ภายในกลุ่ม	42.20	255.00	0.17	
รวม	42.26	259.00		

จากตารางที่ 58 และตารางที่ 59 พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพของประชาชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 60 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล		
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D
เกษตรกร	108	1.41	0.47
ค้าขาย	37	1.02	0.73
รับจ้าง	62	1.35	0.66
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	45	1.81	0.88
อื่นๆ	8	0.63	0.76

จากการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างอาชีพรับราชการ หรือรัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.81 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.63

ตารางที่ 61 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	Mean Square	F
ระหว่างกลุ่ม	17.61	4.00	4.40	10.45***
ภายในกลุ่ม	107.43	255.00	0.42	
รวม	125.04	259.00		

หมายเหตุ *** $p \leq .001$ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

จากตารางที่ 60 และตารางที่ 61 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมในการประเมินผลด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ จำแนกตามอาชีพของประชาชนที่มีผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 62 การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำด้านการประมง

อาชีพ	เกษตรกร	ค้าขาย	รับจ้าง	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	อื่นๆ
เกษตรกร	-	.39*	.05***	.40***	.78***
ค้าขาย		-	-.33*	-.79***	.40
รับจ้าง			-	-.45***	.72*
รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ				-	1.20***
อื่นๆ					-

เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ Post Hoc test จำแนกตามอาชีพในการมีส่วนร่วมในการประมง หาด้วยวิธี LSD พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการประมงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการประมงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการประมงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีส่วนร่วมในการประมงมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ สรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมในการประมงมากกว่ากลุ่มอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p \leq .001$ ทุกกรณี

5.5 ปัญหาอุปสรรคของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และข้อเสนอแนะ

ตารางที่ 63 จำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัญหา และอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ปัญหา และอุปสรรค	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		ค่าเฉลี่ย	S.D	สรุป
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
1. ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	167	64.23	76	29.23	17	6.54	2.58	0.61	ใช่
2. ประชาชนไม่ให้ความสนใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชน เพราะผู้นำชุมชนไม่สร้างแรงจูงใจ	158	60.77	94	36.15	8	3.08	2.58	0.55	ใช่
3. ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เช่น ทิศฐระ ไม่สบายชราภาพ ฯลฯ	224	86.15	20	7.69	16	6.15	2.80	0.53	ใช่
4. ประชาชนขาดความร่วมมือในกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากร	163	62.69	86	33.08	11	4.23	2.58	0.57	ใช่
5. ประชาชนไม่มีอำนาจในการจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชน	137	52.69	85	32.69	38	14.62	2.38	0.73	ใช่
6. การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้	242	93.08	13	5.00	5	1.92	2.91	0.35	ใช่

ตารางที่ 63 (ต่อ)

ปัญหา และอุปสรรค	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		ค่าเฉลี่ย	S.D	สรุป
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
7. ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	62	23.85	173	66.54	25	9.62	2.14	0.56	ไม่ใช่
8. ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่พอเพียงแล้วไม่ต้องทำการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	5	1.92	252	96.92	3	1.15	2.01	0.18	ไม่ใช่
9. การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่ช่วยในการลดปัญหาน้ำได้	5	1.92	249	95.77	6	2.31	2.00	0.21	ไม่ใช่
10. การร่วมบริจาคเงินจากประชาชนมีน้อย	173	66.54	28	10.77	59	22.69	2.44	0.84	ใช่
รวม							2.44	0.31	ใช่

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 93.08 คิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้ รองลงมาคือ ประชาชนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เช่น ตัดธูระ ไม่สบาย ขราภาพ ฯลฯ คิดเป็นร้อยละ 86.15 ส่วนการร่วมบริจาคเงินจากประชาชนมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 66.54 ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ คิดเป็นร้อยละ 64.23 ประชาชนขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำที่ชุมชนจัดขึ้นได้ คิดเป็นร้อยละ 62.69 ประชาชนไม่ให้ความสนใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชน เพราะผู้นำชุมชนไม่สร้างแรงจูงใจ คิดเป็นร้อยละ 60.77 ประชาชนไม่มีอำนาจในการจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 52.69 ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ คิดเป็นร้อยละ 23.85 ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่พอเพียงแล้วไม่ต้องทำการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่ช่วยในการลดปัญหาน้ำได้ คิดเป็นร้อยละ 1.92 ส่วนปัญหาและอุปสรรคในเรื่องอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่ใช่ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เช่น ทรัพยากรน้ำที่มีอยู่พอเพียงแล้วไม่ต้องทำการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่ช่วยในการลดปัญหาน้ำได้ขาดการจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะ

1. ผู้นำชุมชน และหน่วยงานของภาครัฐควรให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
2. ผู้นำชุมชนควรของบประมาณในการจัดซื้อถังขยะ และรถขนขยะของตำบล
3. ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจ
4. ควรมีการปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนในชุมชนให้เข้าใจถึงการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชนของตนเอง
5. ควรมีการติดตาม และประเมินผลโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมอย่างใกล้ชิด

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ได้คัดเลือกมาจากคนที่ชาวบ้านส่วนใหญ่ในหมู่บ้านให้การยอมรับว่าเป็นแกนนำ โดยอาศัยข้อมูลส่วนหนึ่งมาจากการศึกษาเชิงปริมาณ ซึ่งเห็นได้ว่าคนที่ชาวบ้านเห็นว่าเป็นบุคคลสำคัญของหมู่บ้าน คือ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน อบต. เป็นต้น ดังนี้

ตารางที่ 64 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

การรับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
การรับข้อมูลข่าวสารมาก	1	12.50
การรับข้อมูลข่าวสารปานกลาง	7	87.50
รวม	8	100.00

จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมาก คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 65 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามแหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	2	25.00
วิทยุ	1	12.50
หนังสือพิมพ์	1	12.50
เจ้าหน้าที่รัฐ	6	75.00
อื่นๆ	4	50.00

พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเจ้าหน้าที่รัฐ มากที่สุด คือ คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ ส่วนอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 50.00 เช่น ได้แหล่งข่าวมาจากประชาชน และผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน ได้แหล่งข่าวมาจากการประชุมทรัพยากรน้ำ ได้แหล่งข่าวมาจากหน่วยงานภาคเอกชน ได้แหล่งข่าวมาจากหน่วยงานภาครัฐ ส่วนการได้รับข้อมูลข่าวสารจากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 25.00 และได้รับข้อมูลข่าวสารจากวิทยุและหนังสือพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 66 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	2	25.00
ปานกลาง	5	62.50
น้อย	1	12.50
รวม	8	100.00

พบว่า ส่วนใหญ่เข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนการส่วนใหญ่เข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 25.00 และการเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 67 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการใช้ประโยชน์จากลำน้ำแม่ต๋อม

การใช้ประโยชน์จากลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ใช้น้ำเพื่อการเกษตร	8	100.00
ใช้น้ำเพื่ออุปโภค-บริโภคในครัวเรือน	5	62.50
ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ	4	50.00
ใช้เป็นแหล่งทำการประมง	4	50.00

พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนใช้ประโยชน์จากลำน้ำแม่ต๋อมในด้านการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ใช้น้ำเพื่ออุปโภค-บริโภคในครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนประชาชนที่ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ และใช้เป็นแหล่งทำการประมง คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตารางที่ 68 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามปัญหาของลำน้ำแม่ต๋อม

ปัญหาของลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาน้ำเสีย	4	50.00
ปัญหาน้ำท่วม	2	25.00
ปัญหาแหล่งน้ำตื้นเขิน	5	62.50
ปัญหาขาดแคลนน้ำ	3	37.50

พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าลำน้ำแม่ต๋อมมีปัญหาด้านแหล่งน้ำตื้นเขิน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือ ปัญหาน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนปัญหาน้ำท่วม คิดเป็นร้อยละ 25.00 ปัญหาขาดแคลนน้ำ คิดเป็นร้อยละ 37.50

แนวทางแก้ไขของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ทั้ง 8 คน โดยสรุป คือ ต้องขุดลอกลำน้ำแม่ต๋อม มีการรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ทิ้งกิ่งไม้ ใบไม้ หรือเศษขยะลงในลำน้ำแม่ต๋อม ควรมีการสร้างฝายกั้นน้ำไว้เพื่อประโยชน์ต่อไปได้อีก และควรที่จะทำความสะอาดหรือซ่อมแซมรางเหมืองที่ชำรุดเพื่อที่จะได้ใช้น้ำได้ต่อไปโดยปราศจากสิ่งสกปรก และต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงได้เข้ามาพัฒนาและบริหารจัดการ เพราะจะต้องใช้งบประมาณที่ค่อนข้างมาก ถ้าพึ่งแต่ อบต. คงจะทำได้ยาก เพราะงบประมาณมีน้อย

ตารางที่ 69 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามแหล่งของลำน้ำแม่ต๋อมที่ทำให้เกิดการสกปรกน้ำเสีย

แหล่งของลำน้ำแม่ต๋อมที่ทำให้เกิดการสกปรกน้ำเสีย	จำนวน	ร้อยละ
ที่อยู่อาศัย	5	62.50
การทำการเกษตร	5	62.50
โรงงานอุตสาหกรรม	1	12.50
อื่นๆ	3	37.50

พบว่า ส่วนใหญ่ลำน้ำแม่ต๋อมน้ำเสียเกิดจาก ที่อยู่อาศัย และการทำการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนแหล่งอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 37.50 เช่น ยังมีแหล่งของการไหลของน้ำทำให้พัดดินทรายลงไปด้วย ได้เห็นว่าสารเคมีทำให้น้ำเสีย ส่วนการเน่าเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 12.50

แนวทางแก้ไขของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ทั้ง 8 คน โดยสรุป คือ ควรสร้างพฤติกรรมให้กับประชาชนที่อยู่อาศัยรอบลำน้ำแม่ต๋อมให้ช่วยกันรักษาลำน้ำให้สะอาดปราศจากสิ่งสกปรก ส่วนเจ้าหน้าที่อบต. จะต้องตั้งกฎระเบียบในการดำเนินการกับผู้ปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำน้ำ และจะต้องจัดการกับผู้ที่มีก้น้ำสิ่งของขยะมูลฝอยลงสู่ลำน้ำอย่างเด็ดขาด

ตารางที่ 70 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามความรับผิดชอบของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

ความรับผิดชอบของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ขุดลอกลำน้ำ	7	87.50
สร้างเขื่อนกั้นน้ำ	3	37.50
สร้างฝายชะลอน้ำ	8	100.00
อื่นๆ	1	12.50

พบว่า ส่วนใหญ่ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐมีความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมในการสร้างฝายชะลอน้ำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ขุดลอกลำน้ำ คิดเป็นร้อยละ

87.50 ส่วนการสร้างเขื่อนกั้นน้ำ คิดเป็นร้อยละ 37.50 และส่วนอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 12.50 คือ การอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

ในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐมีการรับผิดชอบมากที่สุดคือ การขุดลอกคูคลอง การสร้างฝายชะลอน้ำ มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรู้จักรักและหวงแหน ลำน้ำในชุมชนของตนเอง มีการส่งเสริมให้ประชาชนปลูกป่า

ตารางที่ 71 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามบทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

บทบาทหน้าที่ในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรอำเภอ / ตำบล	3	37.50
ชลประทาน	6	75.00
อ.บ.ต.	7	87.50
อื่นๆ	1	12.50

พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ที่เข้ามามีบทบาทในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม คือ อ.บ.ต. คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือ ชลประทาน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่วนเกษตรอำเภอ/ตำบล คิดเป็นร้อยละ 37.50 และส่วนอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 12.50 คือ ประมงจังหวัด

ตารางที่ 72 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับความรักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อมของประชาชน

ระดับความรักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อมของประชาชน	จำนวน	ร้อยละ
มาก	7	87.50
ปานกลาง	1	12.50
รวม	8	100.00

พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือ ความรักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 73 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับความรักและห่วงแหนลำน้ำแม่ต่อมของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ

ระดับความรักและห่วงแหนลำน้ำแม่ต่อมของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ	จำนวน	ร้อยละ
มาก	5	62.50
ปานกลาง	2	25.00
ไม่ตอบ	1	12.50
รวม	8	100.00

จะได้ว่า ส่วนใหญ่ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐมีความรักและห่วงแหนลำน้ำแม่ต่อมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา คือ ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐมีความรักและห่วงแหนลำน้ำแม่ต่อมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.00 และไม่มีผู้ตอบ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 74 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับความรับผิดชอบของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต่อม

ระดับความรับผิดชอบของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ ในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต่อม	จำนวน	ร้อยละ
มาก	3	37.50
ปานกลาง	5	62.50
รวม	8	100.00

พบว่า ส่วนใหญ่ประชาชนในชุมชนมีความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ลำน้ำแม่ต่อมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมา คือ ประชาชนในชุมชนมีความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ลำน้ำแม่ต่อมอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 37.50

ตารางที่ 75 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

ระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
มาก	6	75.00
ปานกลาง	2	25.00
รวม	8	100.00

พบว่า ส่วนใหญ่ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่วนผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 25.00 โดยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในกรณีดังต่อไปนี้ คือ

- การปลูกสร้างจิตสำนึกในการรู้สึกรัก และหวงแหนของลำน้ำแม่ต๋อมให้กับประชาชน ได้รู้จักการอนุรักษ์ลำน้ำภายในชุมชนให้ปราศจากสิ่งสกปรก เพื่อที่จะได้นำไปใช้ประโยชน์ต่อไป
- ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำโดยการนำเจ้าหน้าที่ไปจัดอบรม และขุดลอกลำน้ำแม่ต๋อม
- ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำโดยการนำชาวบ้านช่วยกันทำฝายกั้นน้ำ ขุดลอกลำน้ำ อบรมประชาชนให้รู้จักรักษาน้ำให้สะอาด และไม่ให้นำสารเคมีใกล้กับบริเวณลำน้ำ
- ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำโดยการจัดให้มีการบวชป่าชุมชน
- ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำโดยการให้ประชาชนในหมู่บ้านช่วยกันรักษาลำเหมือง และทำความสะอาดรางเหมือง
- ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำโดยการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อม
- ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำโดยการชักชวนชาวบ้านให้ช่วยกันสร้างฝายกักเก็บน้ำ

- ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำโดยการชักชวนชาวบ้านช่วยกันขุดลอกคูคลอง และปลูกฝังจิตสำนึกให้ชาวบ้านและเยาวชนในหมู่บ้านรู้หวงแหน/รักษาทรัพยากรน้ำในแหล่งน้ำภายในชุมชนเพื่อที่จะมีน้ำใช้ในกิจกรรมประจำวันต่อไป

ตารางที่ 76 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ

การเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมของผู้นำชุมชน/ เจ้าหน้าที่รัฐ	จำนวน	ร้อยละ
เป็นหน้าที่ / ความรับผิดชอบ	7	87.50
การเอาใจใส่ดูแล รู้จักรักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อม	5	62.50
เพื่อให้ประชาชนรู้จักช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	7	87.50
ได้รับผลประโยชน์ตอบแทน	2	25.00

พบว่า ผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ ส่วนใหญ่จะเข้ามามีส่วนร่วม เพราะเป็นหน้าที่/ความรับผิดชอบ และเพื่อให้ประชาชนรู้จักช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำภายในชุมชน คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมา คือ การเอาใจใส่ดูแล รู้จักรักและหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อม คิดเป็นร้อยละ 62.50 ส่วนการได้รับผลประโยชน์ตอบแทน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ตารางที่ 77 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามสมาชิกในครอบครัวของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

สมาชิกในครอบครัวของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐที่เข้าร่วมในการอนุรักษ์ ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	3	37.50
2 คน	1	12.50
3 คน	2	25.00
ไม่มี	2	25.00
รวม	8	100.00

พบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่ที่ได้เข้าร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมา คือ สมาชิกในครอบครัวของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่ที่ได้เข้าร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมจำนวน 3 คน และไม่มีเลย คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนสมาชิกในครอบครัวของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่ที่ได้เข้าร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50

ตารางที่ 78 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการแก้ไขปัญหากิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

การแก้ไขปัญหากิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ได้	7	87.50
ไม่ได้	1	12.50
รวม	8	100.00

พบว่า ส่วนใหญ่ตอบว่าจากกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม สามารถแก้ไขปัญหาได้ คิดเป็นร้อยละ 87.50 ส่วนที่ตอบว่าจากกิจกรรมต่างๆ ในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม สามารถแก้ไขปัญหาไม่ได้ คิดเป็นร้อยละ 12.50

สาเหตุ เพราะลำน้ำแม่ต๋อมเป็นลำน้ำเพื่อการเกษตร และการประมง ไม่มีการตัดไม้ทำลายป่าทำให้ปัญหาน้ำท่วมลดลง ประชาชนมีน้ำใช้ตลอดปี มีการประชาสัมพันธ์โดยการกระจายเสียง และออกเป็นแผ่นเอกสารแจก

ตารางที่ 79 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามการปฏิบัติงานในการอนุรักษ์ ลำน้ำแม่ต๋อม

การปฏิบัติงานในการอนุรักษ์ ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ทิ้งขยะมูลฝอย	6	75.00
ไม่ทิ้งน้ำเสียในบ้านลงลำน้ำแม่ต๋อม	7	87.50
ใช้ปุ๋ยอินทรีย์	2	25.00
ทำบ่อพักน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม	4	50.00
อื่นๆ	2	25.00

พบว่า ส่วนใหญ่จะปฏิบัติในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมคือ ไม่ทิ้งน้ำเสียในบ้านลงลำน้ำแม่ต๋อม คิดเป็นร้อยละ 87.50 รองลงมาคือ ไม่ทิ้งขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่วนการทำบ่อพักน้ำเสียของโรงงานอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และส่วนอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 25.00 คือ ต้องมีการอบรมชาวบ้านให้รู้จักการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อม และการขุดหลุมซึมบำบัดน้ำเสียเพื่อไม่ให้ น้ำที่เน่าเสียไหลลงสู่ลำน้ำแม่ต๋อม และไม่ส่งกลิ่นเหม็น

ตารางที่ 80 จำนวนและร้อยละ จำแนกตามสาเหตุที่ทำให้ประชาชนบางส่วนยังทิ้งขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูลลงในลำน้ำแม่ต๋อม

สาเหตุที่ทำให้ประชาชนบางส่วนยังทิ้งขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูลลงในลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีความรู้	4	50.00
ความมั่งง่าย	7	87.50
กฎระเบียบยังไม่เข้มงวด	7	87.50
อื่นๆ	1	12.50

พบว่า สาเหตุที่ทำให้ประชาชนบางส่วนยังทิ้งขยะมูลฝอย / สิ่งปฏิกูลลงในลำน้ำแม่ต๋อมคือ ความมั่งง่าย และกฎระเบียบยังไม่เข้มงวด คิดเป็นร้อยละ 87.50 เท่ากัน ส่วนสาเหตุที่ทำให้ประชาชนบางส่วนยังทิ้งขยะมูลฝอย / สิ่งปฏิกูลลงในลำน้ำแม่ต๋อมคือ การไม่มีความรู้ คิดเป็นร้อยละ 50.00 และส่วนอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 12.50 คือ การอบรมปลูกสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชน

ตารางที่ 81 จำนวนและร้อยละของผู้นำชุมชน และเจ้าหน้าที่รัฐ จำแนกตามการดำเนินการในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

การดำเนินการในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม	จำนวน	ร้อยละ
หน่วยงานราชการและ ประชาชนในท้องถิ่นร่วมมือกัน	8	100.00
รวม	8	100.00

พบว่า การอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต้องควรดำเนินการโดยหน่วยงานราชการ และประชาชนในท้องถิ่นร่วมมือกัน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ให้นักเรียนและชุมชนร่วมมือกันโดยการปลูกต้นไม้ เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ต้องออกกฎระเบียบ หรือข้อบังคับให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และเข้าใจปัญหาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมภายในชุมชน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 82 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของระดับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน/ เจ้าหน้าที่รัฐ	ระดับการมีส่วนร่วม								ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย				
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
1. เข้ามามีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ	2	25.00	4	50.00	2	25.00	0	0.00	2.00	0.76	ปานกลาง
2. เข้ามามีส่วนร่วมในการประสานงาน	2	25.00	3	37.50	3	37.50	0	0.00	1.88	0.83	ปานกลาง
3. เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ	2	25.00	2	25.00	3	37.50	1	12.50	1.63	1.06	ปานกลาง
4. เข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	6	75.00	2	25.00	0	0.00	0	0.00	2.75	0.46	มาก
5. เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล	1	12.50	1	12.50	6	75.00	0	0.00	1.38	0.74	น้อย
6. เข้ามามีส่วนร่วมด้วยความยินดี / เต็มใจ	1	12.50	4	50.00	3	37.50	0	0.00	1.75	0.71	ปานกลาง
7. เข้ามามีส่วนร่วมด้วยความไม่เต็มใจ	1	12.50	2	25.00	4	50.00	1	12.50	1.38	0.92	น้อย

ตารางที่ 82 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน/ เจ้าหน้าที่รัฐ	ระดับการมีส่วนร่วม										ระดับ การมีส่วนร่วม
	มาก		ปานกลาง		น้อย		ไม่เคย		ค่าเฉลี่ย	S.D	
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
8. เข้ามามีส่วนร่วมโดยการลงแรง	1	12.50	3	37.50	4	50.00	0	0.00	1.63	0.74	ปานกลาง
9. เข้ามามีส่วนร่วมโดยการบริจาคเงิน สมทบ	1	12.50	3	37.50	4	50.00	0	0.00	1.63	0.74	ปานกลาง
10. เข้ามามีส่วนร่วมโดยการบริจาค /อาหาร	1	12.50	2	25.00	5	62.50	0	0.00	1.50	0.76	ปานกลาง
ภาพรวม									1.70	0.59	ปานกลาง

เมื่อพิจารณาว่าการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.70$)

อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำโดยมีระดับการมีส่วนร่วมในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.00 ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเข้ามามีส่วนร่วมในการประสานงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.88 การเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 การเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.75 การเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.38 การเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความยินดี / เต็มใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.75 การเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความไม่เต็มใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.38 การเข้ามามีส่วนร่วมโดยการลงแรง และการเข้ามามีส่วนร่วมโดยการบริจาคเงินสมทบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.63 การเข้ามามีส่วนร่วมโดยการบริจาคน้ำ / อาหาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50

ดังนั้น ภาพรวมของการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.70 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง แสดงว่าผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐมีการร่วมกันปรึกษาหารือ มีการร่วมกันประสานงาน มีการร่วมกันในการดำเนินการ รวมไปถึงร่วมกันในการประเมินผล แต่การประเมินผลนั้นผู้นำชุมชนได้ประสานงานให้เจ้าหน้าที่รัฐเข้ามาประเมิน แต่ส่วนมากจะไม่ค่อยมีเจ้าหน้าที่เข้ามาประเมิน ถ้ามีก็มีส่วนน้อย และผู้นำชุมชนยังสามารถนำมาให้ประชาชนได้เข้ามารับผลประโยชน์จากแหล่งน้ำอย่างทั่วถึงในด้านอุปโภคบริโภค การทำเกษตรกรรม และการทำประมงเพื่อเป็นอาชีพต่อไป

ตารางที่ 83 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ของปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน/เจ้าหน้าที่รัฐในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

ปัญหาอุปสรรค	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		ค่าเฉลี่ย	S.D	สรุป
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
1. ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	4	50.00	2	25.00	2	25.00	2.25	0.89	ไม่ใช่
2. ไม่ให้ความสนใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชนเพราะผู้นำชุมชนไม่สร้างแรงจูงใจ	3	37.50	5	62.50	0	0.00	2.38	0.52	ใช่
3. ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เช่น คัดชำระ, ไม่สบาย, ขราภาพ, ฯลฯ	3	37.50	5	62.50	0	0.00	2.38	0.52	ใช่
4. ขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำที่ชุมชนจัดขึ้น	2	25.00	6	75.00	0	0.00	2.25	0.46	ไม่ใช่
5. ไม่มีอำนาจในการจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชน	2	25.00	6	75.00	0	0.00	2.25	0.46	ไม่ใช่

ตารางที่ 83 (ต่อ)

ปัญหาอุปสรรค	ใช่		ไม่ใช่		ไม่แน่ใจ		ค่าเฉลี่ย	S.D	ระดับ การมีส่วนร่วม
	จำนวน	%	จำนวน	%	จำนวน	%			
6. การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่สามารถทำได้ด้วยตนเองจะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้	8	100.00	0	0.00	0	0.00	3.00	0.00	ใช่
7. งบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำได้รับมาไม่เพียงพอ	8	100.00	0	0.00	0	0.00	3.00	0.00	ใช่
8. คิดว่าทรัพยากรน้ำที่มีอยู่พอเพียงแล้วไม่ต้องทำการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำก็ได้	1	12.50	7	87.50	0	0.00	2.13	0.35	ไม่ใช่
9. การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่ช่วยในการลดปัญหาน้ำได้	1	12.50	6	75.00	1	12.50	2.00	0.53	ไม่ใช่
10. การร่วมบริจาคเงินจากประชาชนมีน้อย	6	75.00	1	12.50	1	12.50	2.63	0.74	ใช่
รวม							2.43	0.32	ใช่

พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 100.00 คิดว่าปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ คือ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่สามารถทำได้ด้วยตนเอง จะต้องร่วมกับหลายๆ หน่วยงานจึงจะสำเร็จได้ งบประมาณในการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำได้รับมาไม่เพียงพอ การร่วมบริจาคเงินจากประชาชนมีน้อย คิดเป็นร้อยละ 75.00 ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนปัญหาและอุปสรรคในเรื่องอื่นๆ คือ กลุ่มตัวอย่างคิดว่าไม่ใช่ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เช่น คิดว่าทรัพยากรน้ำที่มีอยู่พอเพียงแล้วไม่ต้องทำการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำก็ได้ การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำไม่ช่วยในการลดปัญหาน้ำได้ ขาดความร่วมมือในการเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำที่ชุมชนจัดขึ้น ไม่มีอำนาจในการจัดการทรัพยากรน้ำในชุมชน ไม่ให้ความสนใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในชุมชนเพราะผู้นำชุมชนไม่สร้างแรงจูงใจ และไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ เช่น ดิถุระ ไม่สบาย ชราภาพ ฯลฯ

ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายขยะมูลฝอยในลำน้ำแม่ต๋อมคือ ทาง อบต. ได้จัดถังขยะขนาดใหญ่ สำหรับแยกขยะวางไว้เป็นจุดๆ เพื่อให้ประชาชนนำขยะมาทิ้งเพื่อให้หน่วยงานเทศบาลนำรถเก็บขยะไปเก็บตามจุด มีการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายน้ำเสียจากบ้านเรือนประชาชนโดย ทางอบต. ได้จัดสรรงบประมาณซื้อถุงซีเมนต์แจกจ่ายไปตามบ้านเรือนที่อยู่ริมลำน้ำแม่ต๋อม เพื่อทำบ่อกักเก็บน้ำเสียภายในครัวเรือน ส่วนการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายน้ำเสียจากโรงงานทำลูกชิ้นลงในลำน้ำแม่ต๋อมทาง อบต. ได้เข้าไปตรวจโรงงานเป็นประจำ โดยไปตรวจบ่อบำบัดน้ำเสียของโรงงาน พบว่าได้มาตรฐานแล้ว และมีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ คือ ได้จัดทำแผ่นพับเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมแจกแก่ประชาชน เพื่อที่จะให้ประชาชนได้มีความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำมากขึ้น และอบต.มีความต้องการ ให้ทางรัฐบาลจัดสรรเงินงบประมาณในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ และทรัพยากรแหล่งน้ำเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายขยะมูลฝอยในลำน้ำแม่ต๋อมคือ ได้ประชาสัมพันธ์ในการจัดทำถังขยะ หรือถังขยะขึ้นภายในครัวเรือน และนำขยะไปฝังกลบ ส่วนการแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายน้ำเสียจากบ้านเรือนประชาชนนั้น อบต. ได้จัดงบประมาณให้กับครัวเรือนที่อยู่ติดกับลำน้ำแม่ต๋อม โดยก่อสร้างทำหลุมเป็นบ่อบำบัดน้ำเสีย ส่วนแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำลำน้ำแม่ต๋อม คือ มีการกระตุ้นเตือนให้ประชาชนเห็นความสำคัญของแหล่งน้ำ เพื่อการใช้ประโยชน์จากลำน้ำ

3. ข้อเสนอแนะ

ในการแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะมูลฝอยในลำน้ำแม่ต๋อม คือ

- การจัดตั้งทิ้งขยะมูลฝอยไว้ให้กับประชาชนในจุดที่สำคัญ
- จัดหาที่ทิ้งขยะมูลฝอยเป็นของตำบล
- จัดระเบียบการทิ้งขยะมูลฝอยและให้ความรู้กับประชาชน
- จัดหาถังขยะให้กับประชาชนทุกหลังคาเรือน

ในการแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากบ้านเรือนประชาชนลงในลำน้ำแม่ต๋อม คือ

- การจัดบ่อกักน้ำเสียที่อยู่ติดแหล่งน้ำ
- การจัดระเบียบกับโรงงานที่ปล่อยน้ำเสียดลงลำน้ำ ให้ทำบ่อบำบัดน้ำเสียของโรงงานก่อนปล่อยสู่ลำน้ำ
- การจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนไม่ให้โยนทิ้งขยะมูลฝอยลงลำน้ำ

ในการแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงในลำน้ำแม่ต๋อม คือ

- การจัดการระเบียบกับโรงงานที่ปล่อยน้ำเสียดลงลำน้ำ
- การจัดระบบบ่อบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยน้ำลงลำน้ำ

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อม

- ต้องมีการอบรมสัมมนาให้ความรู้แก่ประชาชนได้มีจิตสำนึกห่วงแหนในลำน้ำ

แม่ต๋อม

- ต้องมีการรณรงค์ให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ และปลูกฝังให้เด็กเยาวชนให้รู้จักรักษาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ลำน้ำ ความต้องการ คือ ขอให้ทางราชการต้องลงมืออย่างจริงจังกับผู้ที่ปล่อยลงสู่ลำน้ำ โดยเฉพาะ โรงงานให้ทำอย่างเด็ดขาดตามกฎหมาย

4. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะมูลฝอยในลำน้ำแม่ต๋อมคือ ขอให้แก้ไขและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการทิ้งขยะมูลฝอยในการแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากบ้านเรือน

ประชาชนคือ ควรชุดหลุมฝังกลบขยะ และจัดระเบียบการทิ้งขยะมูลฝอยให้ความรู้กับประชาชน ในการแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงในลำน้ำแม่ต๋อมคือ ต้องมีการบำบัดน้ำเสียออกจากร้านเสีย ส่วนแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมคือ มีหน่วยงานของท้องถิ่น และกรมชลประทานได้มีการอนุรักษ์โดยการบวชป่า และมีการปลูกป่าแทนที่ถูกการทำลาย ทางด้านความต้องการ คือ ให้มีการรักษาน้ำและป่าให้อยู่คู่กับการมีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยงานของภาครัฐ และเอกชน

5. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะมูลฝอยในลำน้ำแม่ต๋อมคือ ต้องประชาสัมพันธ์รณรงค์ผู้ก่อกำเนิดให้ประชาชนเข้าใจ ต้องมีกฎระเบียบ หรือข้อบังคับ และต้องติดแผ่นป้ายตามลำน้ำแม่ต๋อมว่า ห้ามทิ้งขยะลงในลำน้ำ ในการแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงในลำน้ำแม่ต๋อมคือ ต้องมีบ่อบำบัดน้ำเสีย ต้องมีเจ้าหน้าที่ติดตาม และต้องมีกฎระเบียบข้อบังคับ ส่วนแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมคือ ต้องประชาสัมพันธ์ส่วนได้ส่วนเสีย ต้องผู้ก่อกำเนิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม และเรื่องผลประโยชน์ที่ได้รับจากลำน้ำแม่ต๋อม ส่วนความต้องการ คือ อยากรักษาในลำน้ำแม่ต๋อมสะอาดปราศจากมลพิษ และอยากให้อำเภอจัดการดีกว่านี้

6. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะมูลฝอยในลำน้ำแม่ต๋อมคือ

- สร้างความไม่เหมาะสมให้กับลำน้ำแม่ต๋อม
- ต้องสร้างเตาเผาขยะไว้กับในสถานที่ตำบลแห่งใดแห่งหนึ่งไว้รองรับขยะของชาวบ้าน

ในการแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากบ้านเรือนประชาชนคือ ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสร้างที่เก็บขยะของหมู่บ้าน และชุมชนในการแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงในลำน้ำแม่ต๋อมคือ ให้มีกฎระเบียบชุมชน และองค์กรที่รับผิดชอบในตำบล หรือหมู่บ้านนั้นๆ

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม

- ปลุกจิตสำนึก
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ
- ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดดูแลอย่างสม่ำเสมอ และจัดระเบียบ

ความต้องการ คือ อยากรักษาทุกๆ ฝ่ายที่ได้รับผลประโยชน์เข้ามารับผิดชอบด้วยกัน และดูแลร่วมกันเท่านั้นก็พอ

7. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะมูลฝอยในลำน้ำแม่ต๋อมคือ ต้องมีที่ทิ้งขยะในการแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากบ้านเรือนประชาชน คือ ประชาชนไม่ทำบ่อน้ำเสียของตนเองในครัวเรือน ความต้องการ คือ หน่วยงานต้องเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น และยังขาดงบประมาณ

8. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาการทิ้งขยะมูลฝอยในลำน้ำแม่ต๋อมคือ

- อบต. ควรเร่งของงบประมาณในการจัดเก็บขยะของตำบล
- เจ้าหน้าที่รัฐควรให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

- แต่ระหมุ่มบ้าน ควรณรงค์ให้ประชาชนแยกขยะ และทำขยะเปียกไปทำเป็นปุ๋ยคอกที่เหลือใส่ถังหน้าบ้าน เพื่อให้หน่วยงานของ อบต. เข้าไปเก็บ

การแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากบ้านเรือนของประชาชนลงในลำน้ำแม่ต๋อม คือ

- ทุกบ้านเรือนที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำควรจัดทำบ่อเก็บน้ำเสีย
- กำหนดให้หน่วยงานจัดทำบ่อกักน้ำเสีย
- ควรให้ความรู้แก่ประชาชนร่วมกับเด็ก และเยาวชนในหมู่บ้านให้เกิดความรัก และหวงแหนแหล่งน้ำ

การแก้ไขปัญหาการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงในลำน้ำแม่ต๋อม

- โรงงานต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของรัฐอย่างเข้มงวด
- ควรมีการตรวจสอบ บ่อบำบัดน้ำเสียของโรงงาน

แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม ได้แก่

- การกระตุ้นเตือนให้ประชาชนรู้จักรัก และหวงแหนลำน้ำแม่ต๋อม เพราะประชาชนใช้ลำน้ำในการดำรงชีวิต
- ประชาชน ต้องสั่งสอนลูกหลานตั้งแต่ยังเล็กให้รู้จักคุณค่าของลำน้ำ
- สื่อทางโทรทัศน์จะเข้าถึงประชาชน และเยาวชนได้ดีที่สุด อยากให้มีการณรงค์เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำทางโทรทัศน์ให้มากขึ้น ในรูปของสารคดี เพื่อจะให้ประชาชน หรือชาวบ้านจะได้เข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากร ในชุมชนของตนเอง ความต้องการ คือ
- อยากให้ประชาชน และเยาวชนในตำบลบ้านต๋อมทุกคนได้รับความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อมอย่างทั่วถึง
- อยากให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ลำน้ำแม่ต๋อม โดยการร่วมกันสร้างฝายกั้นน้ำ
- อยากให้มีการณรงค์จากสื่อต่างๆ ให้มากขึ้น

สรุป การใช้ประโยชน์จากลำน้ำแม่ต๋อมของประชาชน ส่วนประชาชนในท้องที่มีความรับผิดชอบใช้ประโยชน์จากลำน้ำแม่ต๋อมในด้านเพื่อการเกษตร รองลงมาคือ ใช้น้ำเพื่ออุปโภค-บริโภคในครัวเรือน เช่น การซักผ้า การนำมาทำเป็นน้ำประปาหมู่บ้าน และใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจ การใช้ทรัพยากรจากลำน้ำแม่ต๋อมเพื่อการค้าขาย ได้แก่ การนำผักตบชวามาขาย เป็นเครื่องใช้ต่างๆ การเก็บดอกบัว และฝักบัวเพื่อขาย สำหรับการใช้น้ำจากลำน้ำแม่ต๋อมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนใหญ่จะใช้ในการนำน้ำจากกว๊านไปผลิตเป็นน้ำประปา

ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพของลำน้ำแม่ต๋อม ส่วนใหญ่มีสภาพที่ต่างจากอดีตมาก โดยปัจจุบัน ลำน้ำแม่ต๋อมมีสภาพตื้นเขิน และน้ำในลำน้ำแม่ต๋อมสกปรก ซึ่งมีสาเหตุมาจากการบุกรุกพื้นที่ และการทิ้งของเสียลงในลำน้ำแม่ต๋อม ซึ่งได้แก่ น้ำเสียจากครัวเรือน โรงงานอุตสาหกรรม สารเคมีจากการทำเกษตรกรรม และขยะต่างๆ อันเกิดจากการขาดจิตสำนึกและความมั่งงายของประชาชน บางกลุ่ม และแสวงหาผลประโยชน์จากลำน้ำแม่ต๋อมโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวม รวมทั้งองค์กรของรัฐ ไม่เข้มแข็งพอ และไม่มีมาตรการในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำอย่างทั่วถึง ลักษณะในการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อม ซึ่งจัดโดยหน่วยงานรัฐนั้น ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ยังขาดความพร้อมของงบประมาณที่จะนำมาใช้ในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในลำน้ำแม่ต๋อม ส่วนการมีส่วนร่วมในการปรึกษาหารือ นั้น พบว่า ยังขาดการปรึกษาหารือในการร่วมเสนอความคิดเห็นที่ชุมชนจัดขึ้น การร่วมประชุมที่หน่วยงานรัฐจัดขึ้น การร่วมเสนอความคิดเห็นที่หน่วยงานรัฐจัดขึ้น การร่วมปรึกษาหารือกับเจ้าหน้าที่รัฐ การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์/ มาตรการในการใช้น้ำ ยังขาดการประสานงานด้านความร่วมมือระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชน ยังขาดการประสานงานด้านความร่วมมือกับผู้นำในชุมชนเพื่อให้เกิดการทำงานเป็นกลุ่มในการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ รวมการร่วมกันสำรวจแหล่งทรัพยากรน้ำเพิ่มเติมและการร่วมกันจัดสรรน้ำเพื่อใช้ในชุมชน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved